

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BELÜGYMINISZTERIUM ÁLLAMTITKÁRA

Iromány száma: **K/3559/1.**

Benyújtás dátuma: **2023-04-26 17:06**

Parlex azonosító: **1N886BPL0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Rétvári Bence, Belügyminisztérium államtitkára**

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 45. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm **Ráczné Földi Judit (DK)** országgyűlési képviselő *"A kormány mikor fogja szabályozni a nem pszichiátriai osztályon kezelt betegeknél alkalmazható fizikai korlátozások eljárásrendjét?"* című, K/3559. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszat.

Címzett: **Ráczné Földi Judit (DK)**

Benyújtó: **Rétvári Bence, Belügyminisztérium államtitkára**

Tisztelt Képviselő Asszony!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. §-ában foglaltak szerint a Dr. Pintér Sándor miniszterhez benyújtott, *"A kormány mikor fogja szabályozni a nem pszichiátriai osztályon kezelt betegeknél alkalmazható fizikai korlátozások eljárásrendjét?"* című, K/3559. számú írásbeli kérdésére – a miniszter megbízásából – az alábbi választ adom.

BELÜGYMINISZTERIUM

BM/11774-1/2023

Válasz Ráczné Földi Judit (DK) K/3559. számú, „*A kormány mikor fogja szabályozni a nem pszichiátriai osztályon kezelt betegeknél alkalmazható fizikai korlátozások eljárásrendjét?*” címen benyújtott írásbeli kérdésére

Ráczné Földi Judit asszony részére
országgyűlési képviselő

B u d a p e s t

Tisztelt Képviselő Asszony!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (9) bekezdése alapján „**A kormány mikor fogja szabályozni a nem pszichiátriai osztályon kezelt betegeknél alkalmazható fizikai korlátozások eljárásrendjét?**” címmel benyújtott, K/3559. számú írásbeli kérdésére – Dr. Pintér Sándor miniszter úr megbízásából – az alábbi választ adom.

Képviselői eskütétele és beiktatása után egy ország találgatta, hol van a fizikai korlátozás határa egy pártelnök és egy képviselő közt. Talán ezt a kérdést is érdemes lenne tisztázni.

Az egészségügyi ellátással kapcsolatos panaszok benyújtására mind az érintett, mind képviselője számára több, egymástól független fórum/szervezet is rendelkezésre áll, így megkereséssel élhet közvetlenül az egészségügyi szolgáltató felé, felkérheti az Integrált Jogvédelmi Szolgálat (továbbiakban: IJSZ) által biztosított betegjogi képviselőt, fordulhat közvetlenül a fenntartóhoz (Országos Kórházi Főigazgatóság), jogi eljárást kezdeményezhet vagy beadvánnyal élhet a szakfelügyeleti jogkörrel felruházott intézményhez.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 1. § c) bekezdés értelmében a törvény célja megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbitatlan maradjon.

Az önrendelkezéshez való jog alapján a beteg eldöntheti, hogy kíván-e egészségügyi ellátást igénybe venni, illetve milyen beavatkozások elvégzésébe egyezik bele vagy utasít vissza az ellátás során.

Az egészségügyi ellátás igénybevételénél a beleegyezést szóban, írásban, valamit ráutaló magatartással lehet megtenni. Fontos azonban itt megemlíteni, hogy az invazív beavatkozások esetén követelmény az írásbeli forma.

Az önrendelkezési jog nem csak az egészségügyi ellátás igénybevételéhez való beleegyezést jelenti, hanem azt is, hogy a – korábban megadott – beleegyezést bármikor vissza lehet vonni. A már megadott beleegyezés – több lépésből álló beavatkozás esetén – akár minden következő lépés előtt is visszavonható, amelynek elvi korlátja, hogy a döntést indokolni kell.

Cselekvőképes betegnek joga van, hogy olyan beavatkozásokat is visszautasítson, amelyek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne. Ezen jogát a beteg csak akkor gyakorolhatja, ha nyilatkozik a beavatkozások visszautasításáról, legalább teljes bizonyító erejű magánokiratban.

Az Eütv.-ben felsorolt betegjogok, – mint ahogyan az önrendelkezéshez való jog – korlátozására az Eütv. lehetőséget ad, megfelelő garanciális szabályok betartása mellett, (egészségi állapot által indokolt ideig, meghatározott mértékben és módon).

A korlátozó intézkedések alkalmazására vonatkozó garanciális szabályok azonban nem csak a pszichiátriai betegekre vonatkoznak.

Az Eütv. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően (Eütv. 10.§ (5) bek.) a korlátozó intézkedések alkalmazása során előírja, hogy a korlátozó módszert/módszereket, eljárásokat, azok alkalmazásának okát és időtartamát, valamint az alkalmazás kezdetének és végének pontos meghatározását az egészségügyi dokumentációban fel kell tüntetni.

A cselekvőképes beteg önrendelkezési jogának tiszteletben tartása mellett az egészségügyi szolgáltatónak legalább ilyen fontos kötelezettsége, hogy a beteg életét, testi épségét megóvja, és a betegségből adódó további egészségkárosodását megakadályozza. Ezért ad lehetőséget az Eütv. 10 § (4) bekezdése arra, hogy a beteg személyes szabadsága akár a saját testi épsége és egészsége védelme érdekében is korlátozható legyen, a *szükségesség-arányosság követelményének szem előtt tartásával* és a korlátozó eszközök alkalmazására vonatkozó szakmai szabályok betartásával.

A nem pszichiátriai osztályon kezelt betegeknél alkalmazott fizikai korlátozások dokumentálása kapcsán az Eütv.-ben foglaltak szerint kell eljárni.

További dokumentációs kötelezettségként az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) EszCsM rendelet 4. melléklet teljeskörű ápolási dokumentáció vezetését írja elő.

2022. évi munkatervi feladat keretében a Nemzeti Népegészségügyi Központ (a továbbiakban: NNK) Egészségügyi Igazgatási Főosztály Egészségügyi Hatósági Osztálya a közfinanszírozott neurológiai aktív fekvőbeteg ellátó szolgáltatók hatósági ellenőrzése keretében vizsgálta a betegjogok érvényesülését.

A felügyeleti szervhez érkező panaszbejelentés esetén a panasszal érintett ellátásához kapcsolódó jogszabályok és szakmai szabályok érvényesülését, belső szabályzatokat, eljárásrendeket és az ellátás során keletkezett egészségügyi dokumentációt minden esetben vizsgálja az orvosszakmai és ápolásszakmai szakfelügyelő bevonásával. Amennyiben a panasz vizsgálatában a dokumentumellenőrzésen és a szakfelügyelők bevonásán túl relevanciával bír, helyszíni szemle lefolytatására is sor kerülhet.

Az Eütv. 194. § (1) bekezdése szerint a 192-193. §-ban foglalt korlátozások elrendeléséről a betegjogi képviselőt és a beteg törvényes vagy meghatalmazott képviselőjét haladéktalanul értesíteni kell. A betegjogi képviselő a kórházaktól, intézményektől független személy. A betegjogi képviselőkhöz 2022-ben 94 megkeresés érkezett korlátozó intézkedésekkel kapcsolatban, azonban ebből 68 pszichiátriai osztályon történő ellátáshoz kapcsolódott. Nem pszichiátriai osztályra vonatkozó korlátozó intézkedés alkalmazásával kapcsolatban 26 megkeresés érkezett, amely a fizikai korlátozás mellett az egyéb (biológiai, kémiai) korlátozásokat érintő betegjogi kérdéseket is magába foglalta. Az NNK-hoz egy panaszbejelentés érkezett 2022. évben ebben a témában.

Budapest, 2023. április 26.

Tisztelettel:

Rétvári Bence
államtitkár

